C/2024/6867

28.11.2024 г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет

Въздействието на демографията върху социална Европа

(становище по собствена инициатива)

(C/2024/6867)

Докладчик: **Christa SCHWENG**

Решение на Пленарната асамблея	18.1.2024 г.
Правно основание	Член 52, параграф 2 от Правилника за дейността
Компетентна секция	„Заетост, социални въпроси и гражданство“
Приемане от секцията	4.9.2024 г.
Приемане на пленарна сесия	18.9.2024 г.
Пленарна сесия №	590
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	154/2/8

1. Заключения и препоръки

1.1. ЕИСК разглежда демографските тенденции като още едно трансформиращо предизвикателство за европейското общество наред с цифровата и екологичната трансформация.

1.2. През последните десетилетия Европейският съюз постигна голяма продължителност на живота, високо равнище на образование и просперитет и добро равнище на здраве в повечето, макар и не във всички региони. Всички държави членки обаче са изправени пред множество демографски предизвикателства като намаляване на населението, ниска раждаемост и нарастващ дисбаланс между възрастовите групи и регионите; тези предизвикателства изискват мерки.

1.3. Демографските промени оказват влияние върху пазарите на труда, пенсионните системи и системите за социална закрила, както и върху геополитическата позиция на Европа в света.

1.4. Застаряващото общество е изправено пред различни предизвикателства в сравнение с общество с по-балансирано разпределение на хората по възраст. Зачитането на правото на достойно остаряване, наред с подхода, основан на жизнения цикъл, са от съществено значение за справяне с тези предизвикателства.

1.5. Предложенията на ЕИСК за постигане на по-устойчиво обществено развитие включват: стремеж към по-висока раждаемост, използване на пълния потенциал на пазара на труда, повишаване на финансовата привлекателност на труда посредством висококачествени, добре платени и продуктивни работни места, подобряване на условията на труд, реформиране на пенсионните системи и системите за полагане на грижи с цел да се гарантира всеобщ достъп до тях, укрепване на пътищата за легална миграция посредством смели мерки за интеграция с цел привличане по-специално на чуждестранни таланти, работа за регионално и социално сближаване във възходяща посока и анализ на факторите, които карат хората да напускат ЕС.

1.6. ЕИСК препоръчва европейският комисар, отговарящ за демографските въпроси, да бъде подкрепен от подходяща структура в рамките на Европейската комисия и да се създаде Европейска агенция по демографските въпроси, която да осигурява научни изследвания и статистически данни в тази област, като същевременно гарантира сътрудничеството със съществуващите агенции като Cedefop и Eurofound и достатъчно финансиране за тях. Това ще улесни включването на съображения, свързани с демографията, във всички области на политика и оценки на въздействието, които имат отношение към този въпрос.

2. **Общи бележки**

2.1. През последните десетилетия ЕС постигна голяма продължителност на живота, високо равнище на образование и просперитет и добро равнище на здраве, но държавите членки са изправени пред множество демографски предизвикателства, които трябва да преодолеят, включително стагниращо или дори намаляващо население, ниска раждаемост и нарастващи дисбаланси между възрастовите групи и между регионите, включително по отношение на продължителността на живота и остаряването в добро здраве.

2.2. Демографските промени оказват значително въздействие върху пазара на труда, пенсионните системи и системите за социална закрила, обществото и „тежестта“ на Европа на световната сцена. Настоящата тенденция създава сериозни предизвикателства за устойчивото развитие. Целта следва да бъде стабилно — и следователно устойчиво — развитие на населението и на работната сила.

2.3. Населението на ЕС-27 нарасна от 355 милиона през 1960 г. на 447 милиона през 2022 г. От 1960 г. насам населението на света се е увеличило почти три пъти, поради което делът на ЕС-27 в световното население е намалял от 11,7 % на 5,6 % и ще продължи да се свива, като през 2100 г. ще достигне 4% ([1]). В абсолютно изражение населението на ЕС почти не се е увеличило от 2010 г. насам, то ще се задържи на сегашното си равнище до 2050 г., след което ще намалее, като до 2100 г. ще достигне 419,5 милиона жители ([2]). В девет от 27-те държави населението ще е намаляло още до 2030 г. ([3]) И обратно, населението на съседна Африка ще се утрои до 2100 г.

2.4. Определящите демографски фактори са раждаемостта и смъртността, имиграцията и емиграцията. Стабилен стимулиращ растежа фактор е увеличаването на средната продължителност на живота. С изключение на кратки прекъсвания (например по време на пандемията), средната продължителност на живота в Европа непрекъснато нараства и от 65 години през 1950 г. достигна 79 години през 2023 г., като се очаква до 2100 г. да нарасне до 89 години.

2.5. Ниският коефициент на плодовитост, който продължи да намалява през последните години, оказва отрицателно въздействие върху развитието на населението. От 1975 г. насам той е под нивото за естествено демографско заместване от 2,1, като през 2022 г. е бил 1,46 деца на жена в сравнение с 1,57 деца на жена през 2016 г. Заедно с някои страни от Източна Азия повечето държави — членки на ЕС, са сред държавите с най-ниски коефициенти на плодовитост в света.

2.6. Статистическите данни за **миграцията** показват положително въздействие върху развитието на населението. По данни на ООН през 2021 г. 2,3 млн. души са мигрирали в ЕС, 1,1 млн. души са напуснали ЕС, а 1,4 млн. са мигрирали в рамките на ЕС ([4]).

2.7. **Промяна във възрастовите групи:** възрастовата структура на населението на ЕС-27 също се променя. От 2002 г. до 2022 г. делът на възрастовата група над 65 години е нараснал от 16 % на 21 %, а в Португалия и Италия е достигнал дори 24 % ([5]). Делът на хората на възраст под 20 години е намалял от 23 % на 20 %. Делът на хората в най-активна трудова възраст (20—64 години) леко е намалял — от 61 % на 59 %. Коефициентът на възрастова зависимост (брой на хората на възраст над 65 години на 100 души на възраст 15—64 години) се променя бързо: предвижда се този коефициент да нарасне от 33,3:100 през 2023 г. до 45,5:100 през 2040 г. и до 59,7:100 през 2100 г. ([6]), което означава, че 59,7 пенсионери ще зависят от 100 души в трудоспособна възраст.

2.8. **Национални и регионални различия:** досега увеличаването на възрастовата група на хората над 65 години се дължеше главно на увеличаването на средната продължителност на живота, но понастоящем тенденцията се ускорява, тъй като родените по време на следвоенния бум в раждаемостта постепенно се пенсионират, а в същото време броят на навлизащите на пазара на труда и на новородените е много по-малък. В Западна, Централна и Северна Европа следвоенният бум в раждаемостта се наблюдава до края на 60-те години на миналия век, в Южна Европа — до 70-те години на миналия век, а в Централна източна Европа – до началото на 90-те години на миналия век. В резултат на това представителите на поколението на родените по време на следвоенния бум в раждаемостта в Западна, Централна и Северна Европа вече се пенсионират, докато в Южна и Централна Източна Европа това развитие тепърва предстои.

([1]) Делът на Африка в световното население е нараснал от 9 % през 1960 г. на 17 % и ще се увеличи до 38 % през 2100 г. Публикация на ООН „Перспективи за световното население“.
([2]) Евростат.
([3]) Европейска комисия, „Въздействието на демографските промени в променяща се среда“, 2023 г.
([4]) Migration and asylum in Europe – 2023 edition, („Миграция и убежище в Европа“ — издание от 2023 г.).
([5]) Demography of Europe – 2023 edition („Демография на Европа“ — издание 2023 г.).
([6]) Прогнозен коефициент на възрастова зависимост.

2.9. Зад промените в данните за населението за целия ЕС се криятт значителни съществени различия между отделните държави: плодовитостта варира значително между най-високата (Франция — 1,84) и най-ниската (Малта — 1,22). Освен това по-специално в държавите от Централна Източна Европа се наблюдава масова нетна изходяща миграция, докато държавите в Западна, Централна и Северна Европа са изправени пред масова нетна входяща миграция както от държави от ЕС, така и от държави извън ЕС. Налице е и значителна миграция в рамките на държавите членки, особено от периферните към централните региони.

3. **Последици от застаряването на населението**

3.1. Демографската тенденция създава значителни предизвикателства и задачи. Това има тежки последствия за политиката, икономиката, обществото, а също и за отделните хора.

3.2. Започвайки от **световната политика**: делът на ЕС в световното население е 5,6 % и той намалява, също както и „тежестта“ на ЕС като глобален политически и икономически фактор. ([7])

3.3. **Националните политики** се влияят от застаряването на населението и на избирателите. Въпреки това повечето манифести на политическите партии и настоящите политики са насочени към всички възрастови групи. Предстои да се види дали тази тенденция ще се запази или в бъдеще ще се премине към политики, насочени в по-голяма степен към по-възрастните хора. ЕИСК е убеден, че само тези партийни програми, които отчитат солидарността между поколенията ([8]), а следователно и устойчивостта на населението, ще бъдат успешни в дългосрочен план.

3.4. **Икономика и пазар на труда:** потенциалът на икономиката и нейният растеж зависят от редица ключови фактори като инвестиции, иновации, технологичен напредък, квалифицирана, икономически активна и производителна работна сила и брой отработени часове. Потенциалната работна сила в ЕС вече намалява. Дори и сега според предприятията недостигът на работна сила е една от най-големите пречки пред растежа ([9]). Цифровизацията и използването на ИИ може и да имат потенциала да повишат производителността, но според ОИСР през последните две десетилетия темповете на растеж на производителността намаляват ([10]). Поради това работното време е един от аспектите, които следва да се вземат предвид. Това оказва въздействие върху БВП, който може да нараства по-бавно, отколкото в миналото. Демографските промени дават отражение и върху националните бюджети, тъй като публичният дълг ще трябва да бъде поет (и погасен) от по-малко хора; в допълнение към другите мерки ще бъде необходимо да се постигне баланс между осигуряването на фискална стабилност и предоставянето на достатъчно пространство за инвестиции в подкрепа на устойчивия растеж.

3.5. **Общество и култура**: за да се намали недостигът на квалифицирана работна сила, са необходими действия на множество равнища, включително привличане на работници от страни извън ЕС. Следва да се създадат качествени услуги, например за предоставяне на подходяща езикова, културна и общностна подкрепа, за да се улесни социалното сближаване, както и да се предприемат мерки, с които да се гарантира равно третиране по отношение на заплатите и условията на труд, за да се осигурят еднакви условия на конкуренция. Интеграцията е двустранен процес и изисква усилия от страна на приемащото общество, както и от самите мигранти. Многообразието е възможност за обществото, въпреки че разнородността понастоящем представлява предизвикателство и за социалното сближаване. Принципът на ЕС „единство в многообразието“ е поставен под въпрос.

3.6. **Гражданите**: едно застаряващото общество има специфични потребности, различни от онези на общество от млади хора или хора на средна възраст. В резултат на дългосрочно ниската раждаемост много хора — особено по-възрастните — нямат семейно или поне близко от географска гледна точка обкръжение и търсят нови начини за изграждане на общности, за да се чувстват подкрепяни и да намалят риска от самота. Прилагането на подход, който зачита и насърчава правото на достойно остаряване, съчетан с подход, основан на жизнения цикъл, е от ключово значение за справяне с тези предизвикателства.

([7]) https://www.politico.eu/article/europe-on-the-wane-global-economics-demographics-gdp/ https://www.researchgate.net/figure/Share-of-European-Union-in-world-GDP-1980-2019-in_fig1_282001367.

([8]) Становище на Европейския икономически и социален комитет — Насърчаване на солидарността между поколенията в Европа — към хоризонтален подход на ЕС (ОВ C, C/2024/6869, 28.11.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6869/oj).

([9]) Европейско проучване на растежа 2023 г.; Skill gap key investment bottleneck („Недостигът на умения — основна пречка пред инвестициите“).

([10]) Сборник на ОИСР с показатели за производителността за 2019 г. и 2024 г.

3.7. **Системите за социално подпомагане** (включително пенсии, грижи и здравеопазване) се финансират основно от труда (вноски) и — в зависимост от националната практика — се съфинансират от данъци (върху труда и в по-малка степен върху други облагаеми елементи, например върху богатството). Поради това те зависят от високите равнища на стабилна заетост (подкрепяни от добре функциониращa публична служба по заетостта) и високата производителност Системите за социална закрила са изправени пред двойно предизвикателство: от една страна, демографията отслабва основата, от друга страна, тежестта върху тази основа — броят на пенсиите и хората, нуждаещи се от грижи — нараства. Освен това както системите за здравеопазване, така и по-специално системите за полагане на грижи страдат от недостиг на работна сила.

4. Предложени мерки

4.1. В своя „инструментариум за действие“ Европейската комисия вече отбеляза многобройните европейски и национални мерки, насочени към управление на демографските промени. ЕИСК приветства набелязаните в инструментариума цели, също като Комитетът на регионите в неговото становище „Демографските промени в Европа: инструментариум за действие“ ([11]).

4.2. **Повече деца посредством подкрепа за родителите:** в основата на демографското предизвикателство е ниската раждаемост, която продължава да намалява. Решенията за създаване на семейство и за броя на децата са индивидуални и лични, но те оказват голямо влияние върху развитието на пазара на труда, икономиката, обществото и социалните системи. За да се постигне устойчивост, политиките и по-специално семейната политика следва да предоставят на хората подкрепа за реализиране на техните семейни стремежи. Това включва добре функциониращ пазар на труда със стабилна заетост и достойни възнаграждения, финансова подкрепа и преди всичко финансово приемливи и достъпни детски заведения. Родителството и по-специално майчинството не трябва да се свързват с неравностойно положение в професионалния живот. Правото на получаване на място в детска градина от първия рожден ден на детето в Германия и ефективната семейна политика във Франция са добри примери за това как да се подходи, за да се реши този проблем.

4.3. **Средното действително работно време** в повечето държави членки постепенно намалява, въпреки че между отделните държави се наблюдават значителни различия ([12]). Наблюдава се увеличение на работата на непълно работно време по собствен избор, а тази, която не е по собствен избор, показва тенденция към намаляване, но все още е значителна в някои държави членки ([13]). Политиките и предприятията следва да насърчават и подкрепят жените, по-специално да увеличат работното си време. Въпреки това работещите на непълно работно време често са лишени от стимул да работят повече поради загубата на обезщетения и по-високите данъци. Въпреки че увеличаването на работното време може да бъде от полза, то следва да бъде доброволно.

4.4. **Оползотворяване на потенциала на пазара на труда**: в плана за действие на Европейската комисия се очертават мерки, които трябва да бъдат приложени на равнище ЕС и държавите членки, съвместно със социалните партньори. Приобщаващият пазар на труда използва максимално потенциала на обществото, с активното участие на организациите на гражданското общество и предоставянето на целева подкрепа на уязвимите групи, като например хората, полагащи грижи, хората с увреждания, дългосрочно безработните, по-възрастните безработни лица, жените, които се връщат на работа, незаетите с работа, учене или обучение (NEET) и др. Австрия например постигна успех с интегрирането на дългосрочно безработните и по-възрастните безработни лица на пазара на труда чрез изплащането на временни субсидии на предприятията. В други държави обаче субсидиите за предприятията доведоха само до временни работни места за дълготрайно безработните лица, обвързани с продължителността на субсидиите, а не до създаване на стабилна заетост. Следователно субсидиите би трябвало да бъдат обвързани със специфични условия.

4.5. **Повишаване на финансовата привлекателност на труда посредством висококачествени, добре платени и продуктивни работни места**: работата трябва да бъде по-привлекателна от финансова гледна точка отколкото оставането извън пазара на труда. Това означава качествени работни места с достойно заплащане и редовни социалноосигурителни вноски, както и значителна разлика между нетните заплати от една страна ([14]) и обезщетенията за безработица и минималния доход от друга страна. Данъчната тежест върху трудовите доходи следва да се анализира в зависимост от ситуацията в съответната страна, като същевременно се гарантира достоен стандарт на живот за всички работещи лица. За да се избегнат капаните на бедността, данъчната тежест върху труда следва да бъде справедлива и намалена, по-специално с оглед на положението на работниците с по-ниски доходи, тъй като техните заплати често „се конкурират“ със социалните

([11]) https://cor.europa.eu/en/our-work/opinions/cdr-1173-2024.

([12]) ***Според Евростат то е било 36,2 часа седмично през 2011 г. и 35,1 часа през 2023 г. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfsa_ewhan2/default/table?lang=en***.

([13]) Eurostat Labour Force survey („Наблюдение на работната сила“ на Евростат), и определяне на необходимите умения от Cedefop с оглед на „недоброволната частична заетост“ въз основа на „Наблюдение на работната сила“ на Евростат.

([14]) Прилагане на Директива 2022/2041 относно адекватните минимални работни заплати.

обезщетения. Данъчните мерки следва също така да гарантират, че работата на непълно работно време е по избор, за да се избегне задържането на хората, предимно жени, в „капана на непълното работно време“. За да се гарантират адекватни системи за социално подпомагане, които позволяват на хората да живеят достойно, всяка реформа трябва също така да осигурява стабилна основа за финансиране на системите за социална сигурност. Работниците, които продължават да работят на пълно или непълно работно време след пенсионирането си, следва да бъдат финансово насърчавани да го правят чрез възможност за съчетаване на частични пенсионни плащания със заетост или чрез непрекъснато натрупване на нови пенсионни права.

4.6. Подобряването на **условията на труд** спомага за задържането на хората, работещи в даден сектор, или за привличането на работници в него. Въздействието на тази мярка върху общото предлагане на работна сила обаче е ограничено, тъй като подобни подобрения означават само, че хората сменят секторите или работните си места, а не непременно че се привличат нови работници. Подобряването на здравословните и безопасни условия на труд и насърчаването на прехода от едно работно място към друго с цел опазване на здравето на работниците обаче може да направи труда на работниците по-безопасен и устойчив през целия им живот, както и да ги задържи по-дълго време активни на пазара на труда и да намали преждевременното му напускане. ЕИСК подчертава значението на правилното въвеждане и прилагане на достиженията на правото на ЕС в социалната област. Социалните партньори играят ключова роля и европейското рамково споразумение между социалните партньори относно активния живот на възрастните хора и възприемането на подход, основан на солидарността между поколенията, осигуряват подходяща рамка за адаптиране на работните места с цел значително подобряване на способността на работниците от всички възрасти да останат на пазара на труда.

4.7. **Пенсии**: в контекста на застаряващото и намаляващо население съществуват различни варианти за финансиране на публичните пенсионни системи: например увеличаване на вноските ([15]), намаляване на пенсиите и удължаване на активния трудов живот. Първият не е устойчив, а вторият не е желателен. Положителен е фактът, че в повечето региони, макар и не във всички, се увеличава не само очакваната продължителност на живота, но и продължителността на живота в добро здраве. За да се даде възможност на хората да прекарат повече години като заети лица в добро здраве, работната среда следва да бъде адаптирана към потребностите на по-възрастните работници и следва да се прилага подход, основан на жизнения цикъл по отношение на здравето и безопасността. Тъй като съгласно Договорите за ЕС държавите членки запазват компетентността си да определят и проектират пенсионните системи, в ЕС съществуват различни пътища. Редица държави членки обвързват законоустановената пенсионна възраст с промените в очакваната продължителност на живота. Други предприемат мерки за доближаване на действителната средна пенсионна възраст до законоустановената или за максимално увеличаване на неизползвания потенциал на пазара на труда (например незаети с работа, учене или обучение, дългосрочно безработни), за да подхранват устойчивостта на пенсионните системи. Въпреки това до момента пенсионни реформи са въведени само в девет държави членки, а до 2050 г. ще ги последват още шест.

4.8. Като се има предвид националната специфика, обвързването на пенсионната възраст с промените в средната продължителност на живота може да подкрепи една по-продължителна и по-продуктивна заетост, като същевременно способства за стабилизирането на пенсионните системи, и по този начин да допринесе за справедливите отношения между поколенията. Всяко повишаване на пенсионната възраст обаче трябва да бъде въведено в дългосрочна перспектива, поетапно, без да се подкопава доверието в системите за социална закрила и то не би било осъществимо труд, съпроводен с голямо психологическо натоварване. Необходимите предпоставки за всяка една стратегия за удължаване на активния трудов живот включват повече години живот в добро здраве, което от своя страна изисква превенция, включително организация на труда, адаптирана към потребностите на застаряващата работна сила, насърчаване на здравето на работното място и подходящ индивидуален начин на живот, като всичко това се подкрепя от добре функционираща система за здравни и социални грижи. Това трябва да бъде придружено от мерки в подкрепа на възрастните хора, за да могат те да запазят работоспособността си: уменията им следва да бъдат актуализирани, а на работното място следва да не се допуска дискриминация, основана на възраст.

4.9. Удължаването на трудовия живот след законоустановената пенсионна възраст може да носи следните предимства: хората получават по-високи доходи и пенсии, предприятията задържат опитни работници, а пенсионните системи не са подложени на натиск. Политики, насърчаващи вземането на решения за удължаване на трудовия живот, които същевременно гарантират ефективна активна политика на пазара на труда за насърчаване на заетостта на младите хора, биха могли да допринесат за солидарността между поколенията.

([15]) Според Доклада относно застаряването на населението, за да се запази високото равнище на социална сигурност и по-специално на пенсиите, индивидуалните вноски ще трябва да се увеличат значително: Доклад относно застаряването на населението от 2024 г.

4.10. **Грижи** ([16]): по-голямата очаквана продължителност на живота увеличава броя на хората, които се нуждаят от грижи. Ето защо грижите трябва да бъдат подобрени чрез развиване на официални услуги за полагане на грижи, които подкрепят самостоятелността на хората, които се нуждаят от грижи. Всички нуждаещи се от грижи хора трябва да бъдат подкрепяни, за да запазят своята независимост и да бъдат приобщени в общност по техен избор. Лицата, полагащи грижи в семейството, трябва да бъдат подкрепяни, особено ако все още работят. Тъй като по-голямата част от задълженията за полагане на грижи все още се поемат от жените, е необходимо да се подкрепи по-равномерното разпределение на задачите по полагане на грижи между мъжете и жените и да се осигурят достатъчно детски заведения. Преразгледаните цели от Барселона следва да бъдат подлагани на редовно наблюдение в рамките на европейския семестър. Заведенията за полагане на грижи за зависими лица са разгледани в европейската стратегия за грижите и в препоръката относно достъпа до висококачествени дългосрочни грижи. Въпреки това адекватните публични инвестиции в грижи (инфраструктура, работна сила и др.) са от съществено значение за постигането на техните цели. ЕИСК призова за Европейска гаранция за полагане на грижи, за да се гарантира достъп през целия живот до финансово достъпни и качествени здравни услуги и грижи за всички, живеещи в ЕС. (SOC/741).

4.11. **Миграция и интеграция**: имиграцията на квалифицирани граждани на трети държави е една от мерките за намаляване на недостига на умения и може да създаде печеливши ситуации както за държавите на произход, така и за приемащите държави, при положение че са изпълнени необходимите условия. Директивата за синята карта на ЕС е важна стъпка за привличането на чуждестранни таланти. Европа обаче трябва да положи повече усилия в продължаващата световна битка за таланти. Следва да се улеснят имиграцията на квалифицирани лица и постигането на съответствие между предложенията за работа и работната сила. Резервът от таланти на ЕС ([17]) ще има жизненоважна роля в това отношение.

4.12. Мерките за интеграция следва да стимулират чуждестранните таланти да останат. Освен това трябва да се анализират причините за емиграцията **от** ЕС, особено към САЩ, и да се предприемат съответните действия.

4.13. Бежанците и другите разселени лица са изправени пред много пречки по отношение на интеграцията и достъпа до пазара на труда. Това може да се дължи на: липса на основни квалификации и езикови умения; трудности при признаването на квалификациите; несигурен правен и/или временен имиграционен статут; дискриминация при достъпа до пазара на труда и до услуги, например до жилище, както и недостатъчни усилия за интегриране от страна на някои мигранти. Всички тези фактори могат да допринесат за липсата на социална интеграция.

4.14. **Свободното движение на работници** може да доведе до по-добро съответствие между работната сила и свободните работни места в целия ЕС и по този начин да спомогне за намаляване на безработицата. То обаче може да окаже пагубно въздействие на национално, регионално и местно равнище, например като предизвика изтичане на мозъци, особено от Централна източна Европа и от периферните региони, включително от островите. Тези области изискват специално внимание и инвестиции от **структурните и инвестиционните фондове, за да се подкрепят съществуващите предприятия и да се насърчи създаването на нови, като по този начин ще се разкрият качествени работни места и ще се предоставят услуги**, така че работната сила да може да остане в своя регион. Възможността за работа от вкъщи повишава привлекателността на периферните и структурно слабите региони като места за живеене и работа. За да се избегне изтичането на мозъци в рамките на ЕС, е важно да има икономическо и социално сближаване във възходяща посока.

([16]) Становища на ЕИСК относно грижите.
Становище на ЕИСК относно Лица, полагащи грижи (все още непубликувано в Официален вестник).
Европейска стратегия за грижите (ОВ C 140, 21.4.2023 г., стр. 39).
Ролята на членовете на семейството, които се грижат за хора с увреждания и възрастни хора (ОВ C 75, 28.2.2023 г., стр. 75).
Стратегия за бъдещето на Европа относно работната сила в областта на здравеопазването и полагането на грижи (ОВ C 486, 21.12.2022 г., стр. 37).

([17]) Становище на Европейския икономически и социален комитет — Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно мобилността на уменията и талантите (COM(2023) 715 final) — Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на резерв на ЕС от таланти (COM(2023) 716 final - 2023/0404 (COD)) — Предложение за препоръка на Съвета Европа в движение — възможности за образователна мобилност за всеки (COM(2023) 719 final) — Препоръка на Комисията относно признаването на квалификациите на граждани на трети държави (C(2023) 7700 final) (ОВ C, C/2024/4067, 12.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4067/oj).

4.15. В този контекст **демографията следва да бъде включена** във всички съответни предложения за политики и оценки на въздействието. За тази цел са необходими повече изследвания и статистически данни, както и разпространяване на знанията за демографията на равнище ЕС. За да се постигне това, ЕИСК предлага да се създаде **Европейска агенция по демографските въпроси**, която да осигурява научни изследвания и статистически данни в тази област, като същевременно гарантира сътрудничеството със съществуващите агенции като Cedefop и Eurofound и достатъчно финансиране за тях. ЕИСК препоръчва също така европейският комисар, отговарящ за демографските въпроси, да бъде подкрепен от подходяща структура в рамките на Европейската комисия.

Брюксел, 18 септември 2024 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Oliver RÖPKE